

РЕШЕНИЕ

№ 505

гр. София, 19.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 10-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и четвърти март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Цветко Лазаров

Членове: Ралица Д.а
Нина Стойчева

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
като разгледа докладваното от Цветко Лазаров Въззивно гражданско дело № 20211000502937 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 250 от ГПК.

-

С решение № 262136 от 31.03.2021 г., постановено по гр.д. № 16195/2019 г. и тълкувано по реда на чл. 251 от ГПК с решение № 265406 от 12.08.2021 г. от Софийски градски съд, ответникът – ЗАД „Армеец“ АД, ЕИК 121076907 е осъден да заплати на Б. Г. Т., ЕГН *****:

- на основание на чл. 432, ал. 1 от КЗ и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, сумата от 50 000 /петдесет хиляди/ лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от смъртта на нейния баща Г. А. Т., ЕГН *****, настъпила на 19.10.2017 г. вследствие на ПТП от 08.09.2017 г., ведно със законната лихва, считано от 25.10.2019 г., като е отхвърлил прекия иск, за разликата над уважения до предявения размер от 100 000 лева, като част от обща искова претенция от 200 000 лева;

- деловодни разноски, на основание на чл. 78, ал. 1 от ГПК, в размер на сумата от 3 940 лева;

Първоинстанционният съд с посоченото решение е осъдил ищеца Б. Г. Т., ЕГН ***** да заплати деловодни разноски на ЗАД „Армеец“ АД, ЕИК 121076907, на основание чл. 78, ал. 3 и ал. 8 от ГПК, общо в размер на сумата от 225 лева.

Решението на първоинстанционния съд се обжалва от ищеца Б. Г. Т., ЕГН ***** в ЧАСТТА, в която прекият иск е отхвърлен, за разликата над сумата от 50 000 лева до предявения размер от 100 000 лева и в частта за разноските с доводи за неправилност, поради необоснованост и допуснато нарушение на материалния закон.

Решението на първоинстанционния съд в осъдителната част се атакува с насрещна въззивна жалба от ответника ЗАД „Армеец“ АД, ЕИК 121076907 с доводи за неправилност, поради необоснованост и допуснато нарушение на материалния закон.

Жалбоподателят поддържа, че събраните по делото доказателства не установяват поведението на застрахования водач да осъществява деликтния състав по чл. 45 от ЗЗД.

Моли да се постанови решение, с което да се отмени изцяло обжалваното и вместо това да се отхвърлят предявените искове.

При условията на евентуалност излага доводи, че ищецът не е претърпял неимуществени вреди в присъдения размер, съобразно конкретните данни по делото за възрастта ищеца и на починалия му родител, както и на отношенията, които са имали. Отделно от това акцентира на високия процент на съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия, който като пешеходец не е пресичал пътното платно на обозначено за това място, което да му е давало предимство.

Моли да се присъдят направените деловодни разноски.

Софийски апелативен съд с решение № 790 от 01.06.2022 г., постановено по настоящото дело е разгледал по същество жалбата, подадена от ищеца и е потвърдил решението на първоинстанционния съд в частта, в която е отхвърлил прекия иск, предявен като частичен, за разликата над уважения /50 000 лева/ до размер на сумата от 100 000 лева, при обща претенция от 200 000 лева.

Софийски апелативен съд с решение № 790 от 01.06.2022 г., постановено по настоящото дело е оставил без разглеждане въззивна жалба вх. № 312295 от 27.04.2021г. и насрещна въззивна жалба, вх. № 328451 от 16.06.2021 г., подадени от ответника ЗАД „Армеец“ АД, ЕИК 121076907 срещу решението на първоинстанционния съд, като е **ПРЕКРАТИЛ** производството по отношение на тези жалби.

С определение № 32 от 12.01.2023 г., постановено по ч.гр.д. №4932/2022 г. от ВКС, III г.о. е отменено решение № 790 от 01.06.2022 г., постановено по настоящото дело от Софийски апелативен съд в частта, имащо характер на определение за оставената без разглеждане насрещна въззивна жалба, вх. № 328451 от 16.06.2021 г., подадена от ответника ЗАД „Армеец“ АД, ЕИК 121076907 срещу решението на първоинстанционния съд.

Делото е върнато на Софийски апелативен съд за разглеждане по същество на подадената насрещна въззивна жалба.

Софийски апелативен съд, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, установи следното:

Насрещната въззивната жалба, подадена от ответника е процесуално допустима, тъй е подадена в срок от надлежна страна срещу съдебен акт, който подлежи на обжалване по посочения процесуален ред.

При преценка за основателността на НАСРЕЩНАТА въззивната жалба, подадена от ответника, съдът взе предвид следното:

Ищецът - Б. Г. Т., ЕГН ***** е предявил против ЗАД „Армеец“ АД, ЕИК 121076907, частичен иск с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ и иск по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

Ищецът твърди в обстоятелствената част на исковата молба, че на 08.09.2017 г., около 13:50 часа в гр. София, на кръстовището на ул. „Г.С. Раковски“ и бул. „Патриарх Евтимий“ е настъпило ПТП, при което лек автомобил „Дачия Докер“ с рег. № *****, управлявано от И. С. А., ЕГН ***** при извършване на маневра „завой наляво“ ударил пешеходеца Г. А. Т., ЕГН *****.

Ищецът твърди още, че:

- от удара Г. А. Т., ЕГН ***** е получил счупване на шийката на лявата бедрена кост, което увреждане по своите медико-биологични характеристики е следна телесна повреда, но вследствие на усложнения /двустранно възпаление на набелите дробове и развитието на терминална дихателна и сърдечна слабост/ е починал на 19.10.2017 г.;

- виновен за настъпването на ПТП е водачът на лекия автомобил И. С. А., ЕГН *****, против който е образувано ДП и постановена присъда, с която е признат за виновен в извършването на престъпление по чл. 343а., ал. 1 от НК;

- лекият автомобил „Дачия“ е имал валидна застраховка „Гражданска

отговорност“ при ответника в деня на настъпване на ПТП;

- вследствие смъртта на неговия баща е претърпял и продължава да търпи неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, поради изключително дълбоката емоционална връзка, която са имали;

- претенцията за обезщетяване е предявил на 13.09.2019 г., по която е заведена щета, но не е изплатено обезщетение;

С предявените искиве поискал ответникът да заплати обезщетение за претърпени неимуществени вреди, в размер на сумата от 100 000 лева, като част от претенция, в размер на сумата от 200 000 лева, ведно със законната лихва, считано от 25.10.2019 г.

Поискал съдът да осъди ответника да заплати направените деловодни разноски.

Ответникът - ЗАД „Армеец“ АД, ЕИК 121076907 подал отговор на исковата молба /л. 56/, с който оспорил основателността на предявените искиве и поискал да се отхвърлят с доводи, че приложените писмени доказателства не установяват поведението на водача да осъществява деликтния състав по чл. 45 от ЗЗД.

При условията на евентуалност поискал да се присъди обезщетение за претърпените вреди, което да е съобразено с критериите на съдебната практика за справедливост и обстоятелства по делото, установяващи, че пострадалият е пресичал пътно платно на място, което не е било обозначено с пешеходна пътека и единствената причина за смъртта е неговата възраст и влошено общо здравословно състояние.

Поискал да се присъдят направените деловодни разноски, включително юрисконсултско възнаграждение.

От фактическа страна:

-

От събраните по делото доказателства установява, че на 08.09.2017 г., около 13:50 часа в гр. София, на регулирано със светофарна уредба кръстовище на ул. „Г.С. Раковски“ и бул. „Патриарх Евтимий“ е настъпило ПТП, при което лек автомобил „Дачия Докер“ с рег. № *****, управляван от И. С. А., ЕГН ***** при зелен на цвят сигнал на светофарната уредба за него извършил маневра „завой наляво“ и ударил пешехода Г. А. Т., ЕГН *****, който пресичал пътното платно на място, необозначено за пресичане от пешеходци.

Мястото на произшествието е посетено от служители на полицията, които извършили оглед и съставили протокол за оглед и Констативен протокол за ПТП – л. 7 от първоинст. п-во.

Г. А. Т., ЕГН ***** от удара получил счупване на шийката на лявата бедрена кост, което увреждане по своите медико-биологични характеристики е средна телесна повреда, но в резултат на настъпили усложнения /двустранно възпаление на белите дробове и развитието на терминална дихателна и сърдечна слабост/ починал на 19.10.2017 г.

Така описания механизъм на настъпване на ПТП; на получените от пешеходеца увреждания и настъпилите по – късно усложнения, довели до неговата смърт, както констатациите, че пешеходецът е пресичал пътно платно на необозначено за това място и противно на правилата за движение по чл. 113 и чл. 114 от ЗДвП се установяват от приложените по делото доказателства и заключението на комплексната медицинска и автотехническа експертиза, извършена в първата инстанция – л. 114.

Против водача на лекия автомобил И. С. А., ЕГН ***** е образувано ДП и постановена присъда, с която е признат за виновен в извършването на престъпление по чл. 343а., ал. 1 от НК, като във въззивното производство са представени доказателства, че е влязла в сила.

Лекият автомобил „Дачия“ е имал валидна застраховка „Гражданска отговорност“ при ответника в деня на настъпване на ПТП;

Ищецът предявил претенция за обезщетяване на неимуществени вреди на 13.09.2019 г. /л. 43 от първоинст. п-во/, по която е образувана щета, но няма данни застрахователят да е давал указания за представяне на допълнителни доказателства и да е заплатил обезщетение.

Ответникът – застраховател с отговора на исковата молба е представил документи, които се отнасят не по щета с предмет застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите, а по застраховка „Каско“.

Ищецът е низходящ /дъщеря/ на Г. А. Т., роден на ***** г.

От правна страна:

Предметът на производството по чл. 250 от ГПК е очертан с подадената от ответника насрещна жалба, като спорът се концентрира до размера на обезщетението за претърпените неимуществени вреди, както и до основателността на направеното от ответника с отговора на исковата молба

възражение за съпричиняване на вредите от пострадалия и неговото процентно съотношение.

Приложими за случая са разпоредбите на Кодекса на застраховането, който е в сила от 01.01.2016 г.

По главния /пряк/ иск с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ, имащ за предмет присъждане на обезщетение за неимуществени вреди:

Съгласно разпоредбата на чл. 380, ал. 1 от КЗ, лицето, което желае да получи застрахователно обезщетение, е длъжно да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция. Лицето е длъжно с предявяването на претенцията да предостави пълни и точни данни за банковата сметка, по която да се извършат плащанията от страна на застрахователя, освен в случаите на възстановяване в натура.

Основателността на иска предполага наличието на валидно застрахователно правоотношение към датата на увреждането и поведение на застрахования, което осъществява деликтния състав по чл. 45 от ЗЗД - противоправно деяние – действие и/или бездействие; вреди – имуществени и/или неимуществени; причинно-следствена връзка между деянието и вредите и вина, която се презумира.

В случая, лекият автомобил „Дачия Докер“ с рег. № *****, управляван от И. С. А., ЕГН ***** е имал застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите в деня на ПТП, по силата на която ответникът, в качеството си на застраховател е длъжен да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования, за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди.

По делото има приложен съдебен акт, постановен от наказателния съд и влязъл в сила, който е задължителен за гражданския съд, разглеждащ гражданските последици от деянието, относно това дали е извършено, неговата противоправност и виновността на дееца – чл. 300 от ГПК.

Събраните по делото доказателства обосновават извод, че И. С. А., ЕГН ***** при управлението на лекия автомобил е допуснал нарушение на

правилата за движение по чл. 116 от ЗДвП, относно неговите задължения да бъде внимателен към пешеходците, особено към престарелите хора, което противоправно деяние е в пряка причина връзка с първоначално получената от пострадалия средна телесна повреда и усложненията, довели до настъпване на смъртта, т.е. осъществява деликтния състав по чл. 45 от ЗЗД.

Обстоятелствата по делото обосновават извод, че пострадалият като пешеходец не е пресичал пътното платно на място, което е било обозначено за това с маркировка или светофарна уредба на кръстовището да му е позволявала пресичането, т.е. пострадалият в равна степен / $\frac{1}{2}$ / с водача на лекия автомобил е допринесъл за настъпване на вредоносния резултат.

Предявеният иск с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ е допустим и доказан по основание, като размерът на обезщетението за претърпените от ищеца неимуществени вреди, пряка и непосредствена последица от увреждането, следва да се определи от съда по справедливост /чл. 52 от ЗЗД/.

Ищецът е низходящ /дъщеря/ на починалия и е материалноправно легитимиран да получи обезщетение за неимуществени вреди, тъй като попада в кръга на лицата, очертан в Постановление № 4 от 25.V.1961 г. и Постановление № 5 от 24.XI.1969 г. на Пленума на Върховния съд.

Въззивният съд намира, че размерът на пълното обезщетение за претърпените неимуществени вреди, на което има право ищеца възлиза на сумата от 100 000 /сто хиляди/ лева, който е съобразен с критериите на съдебната практика за справедливост, установени с Постановление № 4 от 23.12.1968 г. на Пленум на ВС, както и с конкретните данни по делото, относно възрастта на пострадалия и неговото общо здравословно състояние; общественото положение на пострадалия; отношенията между ищеца и починалия; обществено – икономическите условия в страната и лимита на застрахователното обезщетение към датата на ПТП.

Така определеното обезщетение следва да се намали с приетото процентно съотношение на съпричиняване ($\frac{1}{2}$), поради което прекият иск е основателен до размер на сумата от 50 000 лева и подлежи на отхвърляне, за разликата до пълния предявен размер от 100 000 лева.

По иска с правно основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, имащ за предмет присъждане на законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди и обезщетението за имуществени вреди:

Съгласно разпоредбата на чл. 496, ал. 1 от КЗ, застрахователят следва да се произнесе по претенцията по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите в срок не по-дълъг от три месеца от нейното предявяване по реда на чл. 380 или пред неговия представител за уреждане на претенции.

Съгласно разпоредбата на чл. 497, ал. 1 от КЗ, Застрахователят дължи законната лихва за забава върху размера на застрахователното обезщетение, ако не го е определил и изплатил в срок считано от по-ранната от двете дати:

1. изтичането на срока от 15 работни дни от представянето на всички доказателства по чл. 106, ал. 3 ;

2. изтичането на срока по чл. 496, ал. 1, освен в случаите, когато увреденото лице не е представило доказателства, поискани от застрахователя по реда на чл. 106, ал. 3 - „Когато ползвателят на застрахователната услуга е увредено лице по застраховки "Гражданска отговорност" или трето ползващо се лице по други застраховки, застрахователят го уведомява за доказателствата, които той трябва да представи за установяване на основанието и размера на претенцията му. Допълнителни доказателства може да се изискват само в случай че необходимостта от тях не е можела да се предвиди към датата на завеждане на претенцията и най-късно в срок 45 дни от датата на представяне на доказателствата, изискани при завеждането по изречение първо.“;

Ищецът е предявил своята претенция за обезщетяване на 13.09.2019 г., като няма данни ответникът по заведената щета да е давал указания за представяне на допълнителни доказателства, както и няма данни за изрично постановен отказ или да е изплатил обезщетение.

Ето защо следва ответникът да заплати законната лихва върху обезщетението така, както е поискал ищецът, считано от 25.10.2019 г.

С оглед на изложеното насрещната жалбата, подадена от ответника е неоснователна, поради което следва:

- да се потвърди решението на първоинстанционния съд в частта, в която е осъдил ответника да заплати на ищеца обезщетение за неимуществени вреди, ведно със законната лихва, до размер на сумата от 50 000 лева;

- да се потвърди решението в частта за разноските.

По тези съображения и на основание чл. 250 от ГПК, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 262136 от 31.03.2021 г., постановено по гр.д. № 16195/2019 г. и тълкувано по реда на чл. 251 от ГПК с решение № 265406 от 12.08.2021 г. от Софийски градски съд в **ЧАСТТА**, в която е осъдил ответника - ЗАД „Армеец“ АД, ЕИК 121076907 да заплати на Б. Г. Т., ЕГН *****, на основание на чл. 432, ал. 1 от КЗ и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, обезщетение за претърпени неимуществени вреди от смъртта на нейния баща Г. А. Т., ЕГН *****, настъпила на 19.10.2017 г. вследствие на ПТП от 08.09.2017 г., ведно със законната лихва, считано от 25.10.2019 г., до размер на сумата от 50 000 лева.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 262136 от 31.03.2021 г., постановено по гр.д. № 16195/2019 г. и тълкувано по реда на чл. 251 от ГПК с решение № 265406 от 12.08.2021 г. от Софийски градски съд в **ЧАСТТА** за разноските.

Решението може да са обжалва от страните пред ВКС на Р. България, в едномесечен срок от връчването му, при наличието на предпоставките по чл. 280, ал. 1 и ал. 2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____